

**МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА
УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Факультет ветеринарної медицини
Напрямок підготовки 6.110101 -
"Ветеринарна медицина"**

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач кафедри епізоотології
та паразитології д.в.н., професор
_____ Кассіч В.Ю.
" _____ " _____ 2013р.

ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему:

**«Аналіз епізоотичної ситуації, розробка та впровадження
планових протиепізоотичних заходів щодо інфекційних
хвороб тварин в СТОВ «Піщане» Сумського району
Сумської області»**

Студент-дипломник: ШЕВЧУК АЛІША ОЛЕГІВНА _____

Керівник: д.в.н., професор КАССІЧ ВОЛОДИМИР ЮРІЙОВИЧ _____

Консультанти:

1.3 охорони праці ст. викл. **СЕМЕРНЯ О.В** _____

2. 3 екологічної експертизи ветеринарних заходів
д.в.н., професор **ФОТІНА Т.І.** _____

3.3 економічної ефективності
ветеринарних заходів к.в.н., доцент **ФОТІН А. І.** _____

Рецензент: д.в.н., професор ФОТІНА Т.І _____

м. Суми-2013 р

ЗМІСТ

РЕФЕРАТ	3
1. ВСТУП	4
2. ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ	5
2.1 Ветеринарні вимоги та протиепізоотичні заходи захисту комплексів від заносу збудників інфекційних хвороб і їх поширення всередині господарства	5
2.2 Особливості епізоотичного процесу в умовах комплексів і загальна профілактика	6
2.3 Парвовірусна інфекція свиней	8
2.4 Бешиха свиней	10
2.5 Колібактеріоз	12
2.6 Дизентерія	13
2.7 Висновок з огляду літератури	15
3. ВЛАСНІ ДОСЛІДЖЕННЯ	16
3.1. Матеріали та методи дослідження	16
3.2 Характеристика ОСТОВ «Піщане» с. Нижнє Піщане Сумського району Сумської області	17
3.3 Результати власних досліджень	19
3.3.1 Специфічна профілактика інфекційних хвороб у господарстві	19
3.3.2 Розробка заходів боротьби з парвовірусною інфекцією свиней в ОСТОВ «Піщане»	20
3.3.3 Розробка заходів боротьби з бешихою свиней в ОСТОВ «Піщане»	22
3.3.4 Розробка заходів боротьби з колібактеріозом поросят в ОСТОВ «Піщане»	24
3.3.5 Розробка заходів боротьби з дизентерією свиней в ОСТОВ «Піщане»	27
3.3.6 Розрахунок економічної ефективності ветеринарних заходів	31

3.5.7 Обговорення результатів власних досліджень.....	33
4. ОХОРОНА ПРАЦІ.....	34
5. ЕКОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА ВЕТЕРИНАРНИХ ЗАХОДІВ.....	42
6. ВИСНОВКИ.....	46
7. ПРОПОЗИЦІЇ.....	46
8. СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	47
9. ДОДАТКИ.....	50

РЕФЕРАТ

Тема дипломної роботи «Аналіз епізоотичної ситуації, розробка та впровадження планових протиепізоотичних заходів щодо інфекційних хвороб тварин в СТОВ «Піщане» Сумського району Сумської області». Викладена дипломна робота на сторінках і містить такі розділи: вступ, огляд літератури, власні дослідження, охорона праці, екологічна експертиза, висновки, пропозиції виробництву та список використаної літератури, що містить джерел.

В роботі надано аналіз епізоотичної ситуації в СТОВ «Піщане» Сумського району Сумської області.

Метою виконання дипломної роботи було розробити заходи боротьби та профілактики із такими інфекційними хворобами свиней: парвовірусна інфекція, бешиха свиней, колібактеріоз поросят та дизентерія свиней. Для досягнення даної мети нами було проведено дослідження епізоотичної ситуації, яку ми провели на базі СТОВ «Піщане», аналізуючи дані представлених нам документів, а саме:

Журнал запису протиепізоотичних заходів (форма № 2) ;

План організаційно-господарських, ветеринарно-санітарних та оздоровчих заходів.

Акти на проведення дезінфекції

Акти на проведення щеплення

Проведено аналіз епізоотичної ситуації щодо інфекційних хвороб свиней в СТОВ «Піщане» Сумського району Сумської області та визначено економічну ефективність планових протиепізоотичних заходів.

1.ВСТУП

Свинарство – це галузь сільськогосподарського виробництва, що забезпечує населення багатьох країн світу цінними продуктами харчування. За статистичними даними зараз у світі виробляється понад 220 млн тонн м'яса, з яких близько 41 % припадає на свинину.

У різних регіонах нашої країни свинарство з давніх часів було традиційною галуззю тваринництва. Цінні господарсько корисні ознаки свиней – висока відтворна здатність, скороспілість та оплата корму, високий забійний вихід і енергетичність продуктів забою – гарантують їх перевагу у виробництві м'яса порівняно з іншими видами сільськогосподарських тварин. Свині дуже плодючі. При задовільних умовах годівлі й утримання від свиноматки можна одержати два опороси на рік, а в кожному опоросі по 10 -12 поросят.

Свині порівняно з іншими сільськогосподарськими тваринами значно скороспіліші. У результаті високої плодючості і доброї скороспілості свиней від кожної свиноматки шляхом відгодівлі її приплоду можна мати 2-2,5 тонни свинини на рік, тоді як від приплоду однієї корови за той же період одержують лише 2,5-3,5 ц м'яса.

Порівняно з іншими видами тварин свині при забої характеризуються вищим процентом їстівних продуктів. Якість і поживна цінність цих продуктів значно вищі за якість та енергетичність продуктів інших сільськогосподарських тварин. За ефективністю використання корму на продукцію свині перевершують усі інші види сільськогосподарських тварин і поступаються лише бройлерам. При збалансованих раціонах на 1 кг приросту свині витрачають 3-4 кг корму. Серед інших сільськогосподарських тварин вони характеризуються найвищим забійним виходом – 70-80 %.

Свині – тварини, які добре акліматизуються. Вони легко пристосовуються до різноманітних кліматичних та кормових умов і їх можна розводити в господарствах різного напрямку на всій території України. Свинарство дає можливість інтенсивно вирішувати м'ясну проблему в країні.

Інтенсифікацію галузі стримує велика різниця між продуктивністю племінного і товарного свинарства. У товарних господарствах відмічаються значні упущення щодо ремонту маточного поголів'я. У системі якісного поліпшення маточного поголів'я, товарних господарств недоліком слід вважати безсистемне використання вирощеного молодняку в племкомплексах, близько 70% продукції реалізуються на м'ясокомбінати.

2. ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ

2.1. Ветеринарні вимоги та протиепізоотичні заходи захисту комплексів від заносу збудників інфекційних хвороб і їх поширення всередині господарства

Відповідно до вимог ветеринарного законодавства протиепізоотична робота повинна розпочинатися на стадії проектування і будівництва комплексів шляхом здійснення ветеринарного контролю. Проекти господарств в обов'язковому порядку потрібно піддавати ветеринарній експертизі відповідно до прийнятих рішень, затвердженого завдання на проектування: визначені джерела комплектування господарства тваринами, розмір і структура стада, відповідність проекту вимогам щодо охорони господарства від занесення збудників інфекційних хвороб ззовні і охорони здоров'я тварин з урахуванням технології та забезпечення охорони природи, позначення номенклатури ветеринарних об'єктів. Виходячи із зазначених вимог, служба державної ветеринарної медицини дає за проектами висновок щодо відведення земельних ділянок, планування і будівництва тваринницьких ферм, споруд для знезараження стічних вод і гною. Комплекс не можна розміщувати на місці колишніх скотомогильників, поблизу річок, водосховищ і автомагістралей.

Тваринницький комплекс є підприємством закритого типу, у зв'язку з чим забороняється відвідування його сторонніми особами; встановлюється відповідний режим роботи, ґрунтуючись на суворому дотриманні внутрішнього розпорядку. З цією метою вся територія комплексу має бути

огороженою, мати ветсанпропускник і дезблок; повинні бути виокремлено: виробнича зона з ветеринарними об'єктами, зона зберігання і приготування кормів, зберігання, знешкодження та переробки гною і стічної води, адміністративно-господарська зона. Робітників комплексу забезпечують спецодягом і взуттям, засобами особистої гігієни. Виділяють спеціалізований внутрішньо-фермський транспорт, який не виїжджає за межі виробничої зони. За межами комплексу, на окремій ділянці, віддаленій не менше як на 0,5 км, будують приміщення для карантину прибулих у господарство тварин. Розміри цих приміщень визначають відповідно до часу перебування і кількості тварин у комплексі з урахуванням утримання їх у карантині протягом 30 діб. Усіх тварин, які надійшли на комплекс, піддають ретельному ветеринарному огляду і термометрії. Здорових тварин із нормальною температурою карантинують 30 діб. Досліджують і обробляють проти захворювань, перелік яких передбачений для кожного виду комплексу. У виробничу зону комплексу тварин переводять після виконання повного обсягу діагностичних досліджень і профілактичних обробок з аерозольною дезінфекцією зовнішніх покривів тіла тварин, дегельмінтизацією, вакцинацією і встановленням благополуччя групи із заразних хвороб.

2.2. Особливості епізоотичного процесу в умовах комплексів і загальна профілактика.

Інтенсивне, індустріальне розведення тварин у господарствах промислового типу докорінно відрізняється від традиційного екстенсивного тваринництва, що створило ряд ветеринарних проблем. Це, насамперед, пов'язано з тим, що промислове виробництво запрограмоване на інтенсивну експлуатацію високопродуктивних тварин. Однак останні часто бувають мало пристосованими до таких умов, вони переважно відселекціоновані лише за зоотехнічними тестами, мають напружений енергетичний обмін і нерідко ослаблену резистентність. Через ці причини можливе масове ураження у тварин респіраторної і травної систем, порушення обміну речовин, зниження

відтворювальної функції. Хвороби, властиві тваринам промислових господарств і описані у спеціальній літературі під назвою "внутрішня патологія комплексів", призвели до створення нової концепції "про стадну патологію". Вона походить від однорідності тварин у групі та ідентичної чутливості стада (груп) промислових комплексів до одних і тих же збудників, під дією яких, як правило, одночасно заражаються і хворіють всі або більшість тварин стада.

Прояву стадної патології на комплексах сприяє висока концентрація тварин, що полегшує реалізацію повітряного і аліментарного шляхів передачі збудника інфекції. Тому респіраторні і аліментарні хвороби вийшли у сучасному тваринництві на перший план внутрішньої патології комплексів. Причина виникнення масових респіраторних і аліментарних інфекцій комплексна. Окремі збудники, а також їх асоціації, проявляють свою патогенну дію у поєднанні з одночасною дією неспецифічних стрес-факторів, або вже на фоні синдрому адаптації-стресу. Для таких патологічних станів, описаних під назвою "хвороби адаптації", характерна зміна мікробіозу: порушення класичної мікробної рівноваги, яка призводить до дисбактеріозу з субклінічними та клінічними проявами, а також переважна мінливість і активація умовно патогенної (факторної) мікрофлори й поява на цьому фоні масових шлунково-кишкових та респіраторних захворювань бактеріального, мікоплазмового й вірусного походження. При високій концентрації тварин у комплексах відбувається зміна біологічних властивостей збудника. Збудники факторних хвороб, що пасажуються на тваринах з ослабленою резистентністю, внаслідок численних пасажів набувають характеристик патогенності (наприклад, збудники диплококозу поросят).

2.3. Парвовірусна інфекція свиней

Парвовірусна хвороба (інфекція) свиней (parvovirus disease suum) - контагіозна хвороба, клінічно проявляється тільки у супоросних свиноматок і характеризується прохолостами, народженням малоплідних приплодів, муміфікованих плодів, мертвих і слабких поросят і рідше - абортами.

В даний час парвовірусна інфекція зареєстрована в 32 країнах світу. Економічний збиток пов'язаний з втратами від вибракування свиней через важких тривалих патологічних родів, після яких виникають захворювання родових шляхів (метрити) і молочної залози (мастити, агалактія). Зниження запліднюваності маток, аборти і мертвонароджуваність приплоду, відставання в рості поросят, приносять додаткові втрати. При виникненні ПВІС в раніше благополучних господарствах народження живих поросят на одну свиноматку в рік може знижуватися на 50 ... 60%, в стаціонарно неблагополучних - на 10 ... 20%.

Збудник хвороби. ПВІС викликає найдрібніший з ДНК-вірусів (28,4 нм), що належить до роду Parvovirus, сімейству Parvoviridae, підродини Parvovirinae. Антигенну спорідненість встановлено тільки з парвовірусом собак - єдиним представником з усього сімейства. Найбільша його кількість знаходять в плаценті, цитоплазмі клітин ембріона свині і в лімфоїдній тканини. У лабораторних умовах він добре розмножується в первинних культурах клітин поросят.

Джерелами збудника ПВІС є хворі тварини, які виділяють вірус у зовнішнє середовище з фекаліями (до 2 тижнів), сечею, носовими і вагінальними секретами, абортіваних і мертвонародженими плодами, плацентою. Статевий шлях зараження - один з основних при ПВІС, оскільки вірус знаходиться в спермі кнурів протягом 2 ... 3 нед після зараження. Не виключена можливість його механічного заносу.

Зараження відбувається аліментарним і повітряно-крапельним шляхами, а також через кров при масових обробках тварин, що проводяться з

порушенням асептики і антисептики, в пологовому відділенні при травмуванні родових шляхів, при кастрації поросят та ін

Трансплацентарне зараження плодів призводить до їх імунотолерантності, і народжені від хворих маток тварини виділяють вірус у навколишнє середовище до 8 міс, деякі з них можуть бути довічними носіями збудника. Сприйнятливі до парвовірусу поросята раннього віку, захворювання у них протікає безсимптомно, але вони виділяють вірус у зовнішнє середовище і при спільному утриманні інфікують здорових тварин. У стаціонарно неблагополучних господарствах порушень репродуктивної функції частіше спостерігається у ремонтних свинок, осіменіння яких, як правило, закінчується безрезультатно. Поросята, народжені живими від таких свиноматок, відрізняються малою масою тіла (500 ... 700 г), анемічні, не приймають молозиво і гинуть на 2 ... 3-й день життя. Основні свиноматки в результаті неодноразового природного інфікування парвовірусом стають імунними. Вагітність у них протікає без патології, і від них у більшості випадків можна отримати нормально розвинених поросят. Однак народження живих поросят знижується на 10 ... 20%, часто зустрічаються різні каліцтва. У деяких свинарських господарствах, частіше в дрібних і середніх (фермерських і підсобних), ПВІС являє собою стаціонарну інфекцію і протікає в безсимптомній формі, а її клінічні прояви (прохолоста, рідкісні ранні аборти і нечисленні гнізда) не є приводом для проведення заходів щодо боротьби з інфекцією. Внаслідок низки причин, що обумовлюють зниження резистентності організму (погіршення умов утримання та годівлі, виникнення у стаді захворювання, що викликає стан імунодефіциту), а також при завезенні неімунних племінних тварин ця хвороба протікає гостро. Запліднюваність маток знижується і становить 25 ... 37%, а мертвонароджуваність зростає до 100%.

ПВІС у свиноматок протікає безсимптомно. У перший тиждень після зараження іноді спостерігають короткочасне підвищення температури тіла. Клінічно захворювання проявляється тільки у супоросних свиноматок і

характеризується загибеллю ембріонів, повторним приходом свиноматок в охоту після осіменіння, народженням мертвих і слабких поросят в посліді.

Аборти у заражених свиноматок спостерігаються рідко і не служать характерною ознакою ПВІС. У стаціонарно неблагополучних господарствах порушень репродуктивної функції спостерігається в основному у ремонтних свинок. Основні свиноматки в результаті неодноразового природного інфікування парвовірусом стають імунними, і вагітність у них протікає нормально. У первинно інфікованих господарствах порушень репродуктивної функції відбувається у ремонтних і основних свиноматок. У кнурів-виробників хвороба протікає безсимптомно.

При огляді плодів, інфікованих до формування імунокомпетентності, виявляють різний рівень затримки росту, рельєфність судин через переповнення кров'ю, набряки, геморагії, скупчення серозно-кров'янистої рідини в природних порожнинах і муміфікацію, набряклість плаценти, кровонаповнення судин.

Діагноз на ПВІС вважається встановленим: 1) якщо в трансудаті мертвонароджених або в сироватці крові поросят, які не брали молозиво, виявляють специфічні антитіла в діагностичних титрах у РДП, ELISA, РН, а також в РГГА, або 2) у патматеріалі виявлено вірус (геном) ПВІС.

2.4.Бешиха свиней

Для бешихи свиней характерні сезонність і стаціонарність, які обов'язково слід брати до уваги при складанні планів протиепізоотичних заходів і контролювати вакцинаціями.

Збудник бешихи - нерухома бактерія, спор і капсул не утворює, фарбується основним аніліновими фарбниками та позитивно за Грамом. Збудник стійкий до багатьох факторів зовнішнього середовища. Соління та коптіння не знезаражують м'ясо від бактерій.

Клінічні ознаки та перебіг хвороби. Інкубаційний період становить 2-5 діб. Розрізняють блискавичний, гострий, підгострий та хронічний перебіг

бешихи свиней, а також білу, септицемічну, шкірну (кропив'янка) та латентну форми хвороби. Блискавичний перебіг (біла форма) трапляється порівняно рідко і тільки серед підсвинків 7 - 10-місячного віку, розміщених у тісних, жарких, погано провітрюваних приміщеннях, а також у разі сильного перегрівання чи переохолодження під час транспортування в необладнаному автофургоні. У цьому випадку розвиток клінічного симптомокомплексу запізнюється, тварина гине впродовж кількох годин на фоні швидкоплинної септицемії. У зв'язку з відсутністю на шкірі червоних плям така форма хвороби дістала назву «білої бешихи».

Гострий перебіг (септицемічна форма) характеризується загальносептичними явищами та типовими змінами шкіри (бешиста еритема). Захворювання починається раптовим підвищенням температури тіла до 42 - 42,5 °С, відмовою від корму, різко вираженим пригніченням, запором, що змінюється проносом, інколи з кров'ю, хиткою ходою. Розвивається загальна слабкість заду, з'являється сльозоточивість, слизові та слизово-гнійні виділення з очей. На шкірі шиї виявляються характерні темно-червоні з синюватим відтінком плями, які зникають при натисканні. Дихання стає хрипким, розвивається набряк легень, через 2 — 4 доби тварина гине.

Підгострий перебіг (шкірна форма, кропив'янка) триває 10 - 12 діб. Спостерігається підвищення температури тіла до 41 °С і вище, пригнічення, слабкість. Через 1-2 доби на боках, рідше на інших частинах тіла з'являються своєрідні обмежені набряки темно-червоного кольору, різного розміру та форми, щільні на дотик, а також еритематозні плями типу кропив'янки. При кропив'янці бактеріемії не буває, збудник локалізується тільки в уражених ділянках шкіри. З виникненням набряків температура тіла знижується, загальний стан поліпшується і настає видужування. Хронічний перебіг розвивається як продовження гострого та підгострого перебігу і виявляється ураженням ендокарда (верукозний ендокардит), некрозами шкіри на вухах, хвості, спині» можливі ураження суглобів. За хронічного перебігу хвороба

може розвиватися місяцями і закінчуватись видужуванням або загибеллю тварин.

Діагноз установлюють на підставі клініко-епізоотологічних, патологоанатомічних даних та результатів лабораторних досліджень.

Лабораторна діагностика. Включає мікроскопічні дослідження мазків з патологічного матеріалу, посіви на живильні середовища, а за потреби — зараження лабораторних тварин. Для дослідження в лабораторію направляють цілий труп тварини або серце, печінку, селезінку, нирку й трубчасту кістку.

2.5. Колібактеріоз

Колібактеріоз (*Colibacteriosis*, ешерихіоз, колібацильоз, колідіарея, колісепсис) — гостре захворювання поросят, що проявляється профузним проносом, зневодненням організму, ознаками тяжкої інтоксикації, іноді — септицемією.

Збудник хвороби — ентеропатогенна кишкова паличка *Escherichia coli*, що належать до родини *Enterobacteriaceae*, роду *Escherichia* і на відміну від непатогенних серотипів, які постійно перебувають у кишках тварин і людини, мають адгезивні та токсигенні властивості. У морфологічному відношенні *E. coli* являє собою досить товсту (0,5...0,7 мкм), коротку (2...4 мкм), грамнегативну паличку, окремі штами якої мають джгутики, які забезпечують їй рухливість

У поросят при колібактеріозі розрізняють дві форми хвороби — септичну і ентеритну. Поросята гинуть (до 60 %) упродовж 1 – 2 діб на фоні зневоднення та виснаження організму від профузного проносу. При септичній формі спостерігають бактеріємію, пронос буває не завжди; дуже висока (до 90 %) летальність. У поросят віком понад 2 міс хвороба проходить в ентеритній формі або у формі коліентеротоксемії (набрякова хвороба). При коліентеротоксемії провідними є ознаки ураження центральної нервової системи — збудження, судоми, парези, паралічі. Спостерігаються також тимчасове підвищення температури тіла до 40,5 – 41 °С, блювання, калові

маси щільні, вкриті слизом, іноді буває пронос. Згодом у підшкірній та субсерозній тканині утворюються набряки, які чітко виявляються в ділянці повік і гортані. Визначають також застійну гіперемію з синюшним відтінком шкіри в ділянці п'ятка, вух, кінцівок, черева. Розвиваються кон'юнктивіти, гіперемія слизової оболонки ротової порожнини. Через кілька годин після появи клінічних ознак хвороб більшість поросят гине. Решта поросят одужує дуже повільно.

Діагноз встановлюють на підставі епізоотологічних даних, клінічних ознак хвороби, патологоанатомічних змін та результатів лабораторних досліджень.

2.6. Дизентерія

Дизентерія свиней (*Dysentaria bacterialis suum*) — висококонтagioзна хвороба свиней, яка характеризується симптомами гострого катарально-геморагічного коліту і проявляється профузним проносом з домішками у фекаліях крові та слизу.

Хвороба поширена в багатьох країнах світу, завдає господарствам значних економічних збитків у зв'язку з швидким масовим охопленням свиней різного віку, летальністю (10 - 60 %).

Етіологія хвороби остаточно не з'ясована. Найбільш вірогідним збудником дизентерії вважають *Borrelia hyodysenteria*, яка належить до родини *Treponemataceae*. Борелії є постійними мешканцями травного каналу здорових поросят і виявляють свою патогенність лише в разі різкого зниження резистентності організму. Борелії — змієподібно рухливі, з рівними, правильно розміщеними завитками й гострими кінцями анаеробні спірохети. У свиней розрізняють три форми збудника: великі — завдовжки до 20 нм з 8 - 12 завитками, середні — 8-12 нм з 6 - 8 завитками та малі — до 8 нм. з 3 - 4 завитками.

Епізоотологія хвороби. Хворіють свині різного віку, особливо молодняк 1 - 6-місячного віку. Під час ензоотичних спалахів дизентерії криваві проноси спостерігають і серед поросят-сисунів. Появу захворювання

часто спричинюють різкі порушення в годівлі та утриманні свиней (зміна кормів, кормові отруєння, скупченість, протяги). Особливо роль цих факторів виявляється в стаціонарно неблагополучних господарствах. Джерелом збудника інфекції є клінічно й латентно хворі свині та реконвалесценти, які виділяють борелії з фекаліями до 5 міс після перехворювання. Зараження здорових свиней відбувається аліментарно, через контаміновані збудником корми, воду, підстилку, предмети догляду за тваринами. Для дизентерії характерним є дуже швидке поширення хвороби, яка проходить у вигляді ензоотії, іноді епізоотії. Захворювання реєструється впродовж усього року, однак найчастіше восени, взимку та навесні. Поява хвороби в раніше благополучних господарствах пов'язана переважно із завезенням для комплектування ремонтних свинок і кабанчиків. У цих випадках захворювання набуває характеру епізоотії з охопленням упродовж 1 — 3 діб свиней усіх вікових груп. Захворюваність і летальність серед поросят-сисунів може досягати 80 -100 %, у свиноматок і дорослих свиней хвороба проходить більш доброякісно, з меншою летальністю. Надалі в цих господарствах дизентерія стає стаціонарною інфекцією, супроводжується наявністю великої кількості свиней-мікробоносіїв, регулярно з'являється серед молодих поросят 1 - 6-місячного віку у вигляді ензоотичних спалахів. Захворюваність серед цих вікових груп становить 80 - 90 %, летальність — 10 -60 %.

Клінічна картина та перебіг хвороби. Інкубаційний період триває 2-30 діб. Перебіг хвороби гострий, підгострий та хронічний. Можливі випадки надгострого перебігу, коли тварини гинуть через 12 - 20 год після появи кривавого проносу.

За гострого перебігу спостерігаються короткочасне підвищення температури тіла до 40,5 - 41 °С, сильне пригнічення, відсутність апетиту, спрага. Через 48 - 82 год після зараження з'являється сильний пронос. Фекалії спочатку мають брудно-сірий колір, потім стають темно-коричневими або землисто-чорного кольору з домішками слизу й крові, що є найхарактернішою діагностичною ознакою дизентерії. Температура тіла

швидко знижується, з'являється хитка хода, задишка; спина згорблена, живіт підтягнутий. На 5 - 6-ту добу хвороби настає повне виснаження і загибель тварини. Поросята віком 3-6 тижнів хворіють тяжче, ніж підсвинки, однак проноси з кров'ю частіше бувають у доросліших тварин. У багатьох свиней, особливо серед молодняку, після одужання нерідко бувають рецидиви хвороби.

За підгострого перебігу температура тіла перебуває в межах норми або знижена. Спостерігають виснажливі кров'янисті проноси з домішками слизу, сильну спрагу, відсутність апетиту, виснаженість, хитку ходу. Тривалість хвороби — 15-17 діб. Більшість тварин гине на 12 - 15-ту добу. Під час хронічного перебігу спостерігають проноси й запори, виснаження, млявість, можливі екзематозні ураження шкіри. Кров у фекаліях виявляється рідко і тільки в окремих свиней. Тривалість хвороби — 14 діб. Трапляються випадки ускладнення дизентерії сальмонельозом, пастерельозом та іншими секундарними інфекціями.

Діагностика : Діагноз на дизентерію встановлюють на підставі клініко-епізоотологічних, патолого-анатомічних і лабораторних досліджень, а також з урахуванням ефективності застосовуваних протидизентерійних препаратів (осарсол, трихопол, фармазин)

При лабораторному підтвердженні діагнозу - проводять мікроскопію роздавленої краплі, приготовленої із суспензії слизової оболонки товстого відділу чи кишечника фекалій прямої кишки.

2.7. Висновок з огляду літератури

Ідеальним профілактичним засобом, що створює однорідність поголів'я за мікробним пейзажем є одночасне заповнення і звільнення усього приміщення чи сектора (за принципом "все зайнято - все пусто") з надійною їх дезінфекцією. З цією метою у визначені періоди виробничого циклу забезпечується контрольний облік натуральної мікрофлори (антигенна інформація) між дорослими тваринами з тим, щоб вони у подальшому змогли

передавати своєму приплоду колостральний (лактогенний) імунітет тих патогенних мікроорганізмів, які циркулюють у стаді. Таким чином забезпечується груповий імунітет й порівняно легка адаптація новонароджених тварин у перші дні життя.

При розробці ветеринарних програм, як системи профілактичних заходів, потрібно виходити із принципу групового методу обслуговування тварин з урахуванням технології виробництва. Ветеринарні заходи повинні бути легко доступні, прості і короткі за часом, а також органічно входити у конкретну технологію виробництва у вигляді поступової системи заходів, розрахованої на весь виробничий цикл.

У профілактичній роботі важливим заходом є забезпечення специфічної стійкості тварин шляхом проведення планової активної імунізації.

Специфічну профілактику включають у програму протиепізоотичного захисту великих комплексів у випадках небезпеки занесення збудника тієї чи іншої хвороби ззовні, а також за епізоотологічними показниками. Вирішальне значення має розробка раціональних систем щеплень, тісно пов'язаних із технологією виробництва; запровадження групової ентеральної вакцинації (з кормом); застосування комплексних методів імунізації і нової високопродуктивної техніки для масових обробок тварин.

3. ВЛАСНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

3.1. Матеріали та методи дослідження

Проведено аналіз епізоотичної ситуації щодо інфекційних хвороб свиней в СТОВ «Піщане» Сумського району Сумської області та визначено, що господарство є неблагополучним з таких інфекційних захворювань, як: парвовірусна інфекція, бешиха свиней, колібактеріоз поросят та дизентерія свиней. Що було виявлено, аналізуючи дані представлених нам документів, а саме:

Журнал запису протиепізоотичних заходів (форма № 2) ;

План організаційно-господарських, ветеринарно-санітарних та оздоровчих заходів;

Акти на проведення дезінфекції;

Акти на проведення щеплення.

3.2 Характеристика СТОВ «Піщане» с.Нижнє Піщане Сумського району Сумської області

Сільськогосподарське товариство з обмеженою відповідальністю «Піщане», скорочено СТОВ «Піщане», розташоване на північний схід від м.Суми. СТОВ «Піщане» – це господарство - правонаступник бувшого відгодівельного радгоспу «Червоний партизан» Сумського облвиконкому, який був створений 1 липня 1971 року і діяв до грудня 1996 року. 26 грудня радгосп «Червоний партизан» реорганізовано в КСП «Червоний партизан».

За період своєї діяльності трудовим колективом радгоспу було повністю побудовано матеріально - технічну базу – це свинокомплекс із 10 свинарників на 10 тисяч голів, кормоцех, вагова на 30 тонн, критий тік, майстерня по ремонту тракторів, гараж на 25 автомашин та інше.

СТОВ «Піщане» засноване 5 квітня 2000 року на базі виділених в натурі майнових паїв засновників шляхом реорганізації колективного сільськогосподарського підприємства «Червоний партизан».

Товариство є підприємством, утвореним на засадах договору фізичних осіб шляхом об'єднання їх майнових паїв для підприємницької діяльності у сільському господарстві.

Основним видом діяльності підприємства є вирощування зернових культур та розведення і відгодівля свиней.

Для здійснення виробничої діяльності господарство орендує 1274,45 га сільськогосподарських угідь, з них 1024,62 га рілля; 219,2 га сіножаті; 2,9 га пасовища.

На орендованих землях господарство вирощує в основному зернові культури. В структурі посівних площ до 50% становлять озимі зернові

(пшениця, жито), до 30% засівається ярими зерновими культурами (в основному ячмінь) і 20% посівних площ відводиться під сою та кукурудзу.

Урожайність зернових культур за 2012 рік становить 34,2 ц/г, валовий збір 3092,9 тонн. Основна частина продукції рослинництва використовується як кормова база для тваринництва.

Станом на 01.01.2013 року в господарстві налічується 3279 голів свиней.

Середньодобові прирости на відгодівлі свиней становлять 517 грам, витрати кормів на 1 цнт. приросту 5,1 цнт. к/од.

Продукція, вироблена в господарстві реалізується місцевому населенню та переробним підприємствам м.Суми і по всій Україні.

Постачальниками міндобрив, ядохімікатів в основному підприємства , які працюють в Україні.

ПСП «УкрРосХім»

СНПО ім.Фрунзе АГНКС

ТОВ «Хімкомплект»

ТОВ «Нафтогарант»

ТОВ «Континент Нафто Трейд»

ПАТ «Компанія Райз»

АТЗТ «СИГМУС»

ТОВ «Приора»

ТОВ «Клеверс»

Територія господарства огорожена, крім основних приміщень ферм, є родильне відділення, ізолятор, профілакторій та допоміжні будівлі. На в'їзді на територію господарства обладнаний санпропускник, в кожному приміщенні ферми установлені дезкилимки. Стан приміщень ферм відповідає зоогігієнічним нормам. Система вентиляції складається з 13 шахт, каналізація відсутня, видалення гною проводиться 3 рази на добу транспортерами на спеціальні причепи. В господарстві централізоване водопостачання, тварин напувають з автопоїлок.

Масова поява комах спостерігається у весняно - літній період, наявність гризунів середня. На території господарства є пункт для забою тварин. Труп тварин, що загинули від незаразних хвороб захоронюють в скотомогильниках. Скотомогильник знаходиться на відстані приблизно 3 км від території комплексу та 2,5 км від населеного пункту. За скотомогильником закріплений транспорт з обслуговуючим персоналом.

Біологічні препарати зберігаються в ветеринарній аптеці господарства відповідно фармакологічним вимогам. Знезараження залишків з біопрепаратів (вакцин, сироваток, діагностикумів) згідно діючих інструкцій.

Один раз на рік в господарстві проводять повну дезінфекцію, один раз на місяць стіни, підлогу обробляють гашеним вапном, 3%-вим розчином каустичної соди, де утримувались хворі тварини дезифікували ранцевим розпилювачем типу «Туман» , проводять заправку дезбар'єрів та дезкілімків. Регулярно проводять дератизацію.

3.3 Результати власних досліджень

3.3.1. Специфічна профілактика інфекційних хвороб у господарстві.

У профілактичній роботі важливим заходом є забезпечення специфічної стійкості тварин шляхом проведення планової активної імунізації.

Специфічну профілактику потрібно включити у програму протиепізоотичного захисту комплексу у випадках небезпеки занесення збудника тієї чи іншої хвороби ззовні, а також за епізоотологічними показниками. Вирішальне значення має розробка раціональних систем щеплень, тісно пов'язаних із технологією виробництва; запровадження групової ентэральной вакцинації (з кормом); застосування комплексних методів імунізації і нової високопродуктивної техніки для масових обробок тварин.

3.3.2. Розробка заходів боротьби з парвовірусною інфекцією свиней в СТОВ «Піщане»

У господарстві необхідно імунізувати все маточне поголів'я і кнурів. У разі появи на фермі муміфікованих плодів, мертвих і слабких поросят, малоплідних приплодів, прохолостов та абортів направляти матеріал у ветеринарну лабораторію для діагностики хвороби.

У господарстві, заходи щодо його оздоровлення проводити згідно з діючими правилами: обмежити доступ сторонніх осіб; заборонити вивіз свиней з неблагополучних груп в благополучні по ПВІС господарства; організувати роздільний опорос основних і перевірених свиноматок; проводити ретельне механічне очищення верстатів для опоросу, предметів догляду, обладнання, транспортних засобів з наступною дезінфекцією розчинами гіпохлориту натрію або гідроксиду натрію; спалювати плаценти, мертві, муміфіковані і абортвані плоди; дотримуватися правил асептики і антисептики при проведенні масових обробок тварин та інші заходи, спрямовані на запобігання поширенню інфекції серед сприйнятливих тварин.

Спеціальні заходи по боротьбі з ПВІС передбачають імунізацію ремонтних свинок, яких прищеплюють у віці 6 - 7 міс з ревакцинацією за 3 - 4 тижні до осіменіння; основних свиноматок перший раз за 2 тиж. до відлучення, а в подальшому - після кожного відлучення поросят; поросят з 2-2,5-місячного віку; кнурів-виробників - кожні 6 міс (краще за 2 тижні до злучки). Вакцинувати поросят також на дорощуванні та відгодівлі згідно настанови щодо застосування вакцини. Вакцинувати свиней в період карантинування. Така схема забезпечує відновлення функцій відтворення у свиноматок і напружений імунітет на весь період життя.

Вакцинацію всіх свиней, за винятком ремонтних свинок і кнурів (прищеплювати 2 роки), припинити через 1 рік після останнього випадку появи у свиноматок ознак ПВІС і за відсутності антитіл до вірусу у новонароджених поросят до прийому молозива. Господарство оголошують

благополучним через 30 днів після останнього випадку захворювання свиноматок з ознаками парвовірусної інфекції та виконання всього комплексу ветеринарно-санітарних заходів. Після попереднього клінічного огляду використовувати вакцину «Порциліс PARVO вакцина інактивована проти парвовірозу свиней» у формі суспензії згідно інструкції.

Porcilis Parvo

PorcilisParvo, Порциліс Парво - вакцина інактивована проти парвовірусної інфекції свиней

Показання

Для імунізації свиноматок та ремонтних свинок з метою захисту ембріонів від парвовірусної інфекції.

Протипоказання

Не вакцинувати хворих тварин.

Дози та способи введення тваринам різного віку

Одну дозу (2 мл) вводять шляхом глибокої внутрішньом'язової ін'єкції, у ділянку шиї за вушною раковиною.

Програма вакцинації

Ремонтних свинок вакцинують одноразово між 8 та 2 тижнями до першого осіменіння.

Свиноматок вакцинують одноразово не менше ніж за 2 тижні до осіменіння.

Ревакцинація

Ревакцинують перед кожним другим осіменінням, тобто через кожні 5-6 місяців.

Напружений імунітет настає на 14 день після щеплення і триває 1 рік

Форма випуску

Флакони по 10,25 доз

Зберігання

В сухому, темному місці при температурі від 2 до 8°C. Не заморожувати. Термін придатності 24 місяці. Після відкриття використати протягом 10-ти годин.

3.3.3. Розробка заходів боротьби з бешихою свиней в СТОВ «Піщане»

Керівник господарства тварин зобов'язаний:

- суворо виконувати ветеринарно-санітарні правила та технологічні вимоги щодо розміщення, догляду, годівлі свиней, а також при їх транспортуванні;
- відгодівельні групи комплектувати клінічно здоровими, вакцинованими проти бешихи, тваринами, витримувати їх перед введенням в загальне стадо 30 днів в карантині;
- не допускати згодовування свиням незнезаражених харчових та боєнських відходів;
- систематично здійснювати прибирання гною, проводити технологічну дезинфекцію приміщень, планову боротьбу з мишоподібними гризунами та комахами, як можливими переносниками та джерелом збудника інфекції;
- не допускати спільного утримання свиней з іншими видами сільськогосподарських тварин та птицею.

Основою ефективного забезпечення благополуччя бешихи є профілактичне, систематичне щеплення всього свиноголів'я старше 2-х місячного віку.

Планове профілактичне щеплення свиноголів'я проводити в будь-яку пору року, повторні щеплення виконувати в строки, обумовлені імунологічними властивостями використаної вакцини.

Porcilis Ery

PorcilisEry, Порциліс Ері- інактивована вакцина проти бешихи свиней

Показання

Для активної імунізації свиней з метою профілактики бешихи.

Протипоказання

Не дозволяється щеплювати хворих тварин.

Дози та способи введення тваринам різного віку

Одну дозу(2мл) вводять шляхом глибокої внутрішньом'язевої ін'єкції, у ділянку шиї за вушною раковиною.

Вакцинують свиней, починаючи з 10-ти тижневого віку. Повторну вакцинацію проводять через 4 тижні.

Свиноматкам базова вакцинація проводиться під час кожного періоду лактації, кнурам базова вакцинація проводиться двічі на рік. Вакцинують свиней не пізніше, ніж за 2 тижні до парування.

Форма випуску

Флакони по 25 доз.

Зберігання

У сухому, темному місці при температурі від 2 до 8°C. Не заморожувати. Термін придатності 24 місяці. Після відкриття препарат використати впродовж 10-ти годин.

При виявленні у свиней ознак хвороби (підвищення температури тіла, відмова від корму, поява червоних плям на шкірі тощо) керівник господарства, спеціалісти ветеринарної медицини, які обслуговують господарство, зобов'язані негайно повідомити про це вищестоящі державні

органи ветеринарної медицини і до їх прибуття ізолювати хворих свиней та провести дезинфекцію приміщення, де знаходились ці тварини.

При встановленні діагнозу запроваджувати обмеження, при яких забороняється:

- введення (ввезення) і виведення (вивезення) свиней, їх перегрупування в середині господарства (ферми, цеху);
- вивезення незнезараженого м'яса та продуктів забою від вимушено забитих свиней;
- вивезення призначених для згодовування свиням кормів, з якими контактували хворі тварини.

Хворих бешихою свиней лікувати гіперімунною протибешиховою сироваткою з пеніциліном відповідно настанов щодо їх використання. Перехворілих тварин повертати в загальне стадо (свинарник, цех) після дезинфекції шкірних покривів та кінцівок, але не раніше як через 14 днів після їх одужання та щеплення проти бешихи, а також свиней з приміщення, в яке вони вводяться.

Обмеження із господарства знімають через 14 днів після останнього випадку одужання хворої тварини та проведення ретельної очистки і заключної дезинфекції приміщень, вигульних майданчиків та предметів догляду, а також після вакцинації всього свинопоголів'я.

3.3.4. Розробка заходів боротьби з колібактеріозом поросят в СТОВ «Піщане»

Для запобігання захворюванню на колібактеріоз поросят особливу увагу слід приділяти підвищенню загальної та спеціальної резистентності організму свиноматок і молодняку, а також забезпеченню необхідних нормативних параметрів для їх утримання та годівлі.

Опороси слід проводити в спеціально очищених та продезінфікованих приміщеннях (свинарниках-маточниках), куди супоросних свиноматок після попередньої санітарної обробки переводять за 10 – 15 діб до опоросу,

розміщуючи в індивідуальні станки. При підготовці свинарників-маточників до приймання свиноматок особливу увагу приділяти ретельному очищенню та дезінфекції приміщення та поверхонь різного обладнання. Для профілактичної дезінфекції застосовувати 4 %-й гарячий розчин їдкового натру, 2 %-й розчин хлораміну або гіпохлориту, що містить 3 % активного хлору, з розрахунку 0,5 л на 1 м² приміщення за експозиції 1 год. Перед дезінфекцією проводити ретельне механічне очищення приміщень та зрошування найбільш забруднених поверхонь гарячим (не нижче 70 °С) 2 %-м розчином їдкового натру з розрахунку 0,5 л на 1 м² одноразово, гарячим 5 %-м розчином кальцинованої соди дворазово з інтервалом 30 хв.

За 5 діб до опоросу починати поступове зменшення раціону свиноматок з таким розрахунком, щоб за день до опоросу добовий раціон становив не більше половини звичайної норми. При появі перших ознак опоросу проводять санітарну обробку задньої частини тулуба свиноматки, обмивати її дезрозчином (0,5 %-й розчин хлораміну, розчин фурациліну 1 : 400, розчин перманганату калію 1 : 1000). Куксу пупкового канатика новонароджених поросят змочувати 5 %-ю настоячкою йоду; рот, ніздрі та вуха насухо витирати чистим рушником; поросят тимчасово (до годівлі) вміщувати у продезінфікований ящик (клітку).

Після опоросу забруднені ділянки тіла свиноматки обмивати водою, соски й шкіру молочних залоз протирати серветкою, змоченою дезрозчином, замінювати підстилку, потім підсаджувати до свиноматки поросят для годівлі. Після опоросу маткам давати свіжу воду, а через 4 – 6 год — 500 – 700 мл бовтанки з концентрованих кормів. Усі молочні продукти, що використовуються для годівлі поросят, обов'язково кип'ятити або пастеризувати безпосередньо в господарстві, незалежно від обробки їх на молочних заводах.

У разі виникнення колібактеріозу в господарстві вводять обмеження, хворих поросят-сисунів разом із свиноматками або хворих поросят з групи відлучення негайно ізолювати і лікувати. При великій захворюваності тварин

лікувати на місці. Організовувати заходи щодо запобігання поширенню збудника в інші благополучні секції. Поросят, які одужують, переводити на дорощування або відгодівлю в окремі групи. У благополучних секціях усіх супоросних свиноматок, а також поросят віком понад 10 днів щеплюють вакциною проти колібактеріозу молодняку сільськогосподарських тварин. Проводити ретельну санацію приміщення неблагополучної секції після її звільнення від поросят. Перед дезінфекцією найбільш забруднені об'єкти одноразово зрошувати гарячим 2 %-м розчином їдкого натру з розрахунку 0,5 л на 1 м² площі або дворазово з інтервалом 30 хв гарячим 5 %-м розчином кальцинованої соди. Через 25 – 30 хв усе приміщення промивати струменем гарячої води під тиском. Для дезінфекції застосовувати 2 %-й розчин формальдегіду, 4 %-й гарячий (70 °С) розчин їдкого натру, просвітлений розчин хлорного вапна, що містить 3 % активного хлору, 2 %-й розчин пероксиду водню з добавлянням 0,1 %-го розчину молочної кислоти з розрахунку 0,5 л на 1 м² площі за експозиції 1 год.

Для оздоровлення свиней в СТОВ «Піщане» від колібактеріозу використовувати вакцину «Колісуїн СЛ» свиноматкам за 1 місяць до опоросу, попередньо провівши клінічний огляд.

Інструкція

КОЛІСУІН-СЛ, COLISUIN-CL – вакцина інактивована проти ентеротоксемії свиней

Назва препарату: КОЛІСУІН-СЛ, COLISUIN-CL – вакцина інактивована проти ентеротоксемії свиней

Форма випуску: Емульсія

Діюча речовина:

Е. coli фактор адгезії K88 ab - 3,28103 ГАО; Е. coli фактор адгезії K88 ac - 3,28103 ГАО; Е. coli фактор адгезії K99 - 1,6101 ЛАО; Е. coli фактор адгезії 987P - 6,4 ЛАО; Е. coli LT ентеротоксин - 3,2 СНО-кліткових токсичних одиниць; токсин типу С *Cl. perfringens* - 100 мг; токсин типу В *Cl. novyi* 100мг.

Види тварин, до яких застосовується препарат: Свині

Способи введення: внутрішньом'язово

Реєстраційний номер препарата: ВА-00284-02-10

Дата реєстрації: 2010-12-22

Тип реєстрації: Первинна реєстрація

Реєстрація дійсна до: 2015-12-21

АТСvet-класифікація: .

Група препарату: 2

Виробник: Лабораторіос Хіпра, АТ, Іспанія

3.3.5. Розробка заходів боротьби з дизентерією синей в СТОВ

«Піщане»

Профілактичні заходи включають:

- не допускати в господарство тварин з неблагополучних по дизентерії пунктів;
- комплектування стада проводити (по можливості) власним ремонтним молодняком; закуплений молодняк піддавати обов'язковому карантинуванню в плинні якого (на початку і закінченні) поголів'я обробити одним із протидизентерійних препаратів з одночасної дезінфекцією шкірних покривів розчином лужного формаліну;
- вести боротьбу з переносниками збудника (гризуни, бродячі собаки й ін.); годівля тільки доброякісними кормами;
- виводити в літню пору поголів'я в літні табори з включенням у раціон зелених кормів;
- систематично проводити дезінфекційні заходи і санітарний ремонт;
- обробляти відлучених поросят протидизентерійними препаратами.

Заходи боротьби:

Заходи щодо боротьби з дизентерією здійснювати відповідно до діючої інструкції і зокрема:

- ізолювати із загального стада усіх хворих (із кривавими поносами);

- хворих свиней, що досягли забійної ваги, відправляти на м'ясокомбінат, а інших піддавати лікуванню з одночасною обробкою шкірних покривів і об'єктів зовнішнього середовища;
- за 7 днів до опоросу, свиноматок обов'язково обробляти пртидизентерійними препаратами і купати у лужному розчині формаліну;
- категорично забороняється введення в стадо нових тварин і здійснювати продаж молодняку;
- за 3-4 дня до введення свиней у зимові приміщення з таборів усіх тварин обробити пртидизентерійними препаратами;
- обмеження знімають через 3 місяці після останнього випадку захворювання і проведення дворазової дезінфекції.

З лікувальною метою рекомендуємо застосовувати фармазин 50.

Склад

Фармазин 50 - лікарський препарат, що містить в якості активної речовини антибіотик тилозин у формі заснування в органічному розчиннику. Фармазин 50 містить 50 мг тилозину в 1 мл.

Властивості

Тилозин - антибіотик з групи макролідів, активний відносно більшості грампозитивних і деяких грамнегативних бактерій, у тому числі стафілококів, стрептококів, коринебактерій, клостридій, пастерел, еризипелотриксів, спірохет, хламідій, трепонеми хіодізентерії і мікоплазм. При введенні внутрішньом'язово антибіотик добре всмоктується з місця ін'єкцій в кров і проникає практично в усі органи і тканини організму. Найбільш високий рівень тилозину досягається в легенях, печінці, молочних залозах і нирках.

Після одноразової ін'єкції терапевтична концентрація антибіотика зберігається в організмі протягом не менше 20 годин. Крім цього, завдяки особливостям механізму дії, Фармазин 50 вибірково накопичується в тканинах з низькими значеннями рН, тобто в осередках запалення, забезпечуючи цілеспрямований ефект. Фармазин 50 проявляє також неспецифічну імуностимулюючу та імуномодулюючу дію завдяки зниженню цитокінів, активації плазматичних клітин і продукції антитіл, активації хемотаксису лейкоцитів і проліферації лімфоїдних елементів. Фармазин 50 у виключно високих концентраціях накопичується в лізосомах нейтрофілів, забезпечуючи завершеність фагоцитозу і швидке позбавлення від бактеріальних патогенів. Особливий склад органічного розчинника в ін'єкційному Фармазині забезпечує високу стабільність при зберіганні, оптимальну консистенцію для комфортного наповнення шприца і абсолютно безболісні для тварини ін'єкції.

Препарат виводиться з організму в основному з калом, в менших кількостях з сечею і молоком.

Показання

Призначають для лікування бронхопневмонії великої рогатої та дрібної рогатої худоби, свиней, собак і кішок, ензоотичну пневмонію, артритів, дизентерії, атрофічного риніту свиней, інфекційної агалакції овець і кіз, маститів великої рогатої худоби, шкірних і хірургічних інфекцій, а також для профілактики і лікування вторинних інфекцій при вірусних захворюваннях.

Дозування і спосіб застосування

Фармазин 50 вводять тваринам тільки внутрішньом'язово один раз на добу протягом 3 - 5 днів у таких дозах: великій рогатій худобі - 8 - 10 мг діючої речовини на 1 кг ваги тварини, свиням - 10 - 12 мг діючої речовини на 1 кг ваги тварини, вівцям, козам, собакам і кішкам - 5 - 10 мг діючої речовини на 1 кг ваги тварини. При повторному застосуванні необхідно змінювати місце ін'єкції.

Протипоказання

Підвищена індивідуальна чутливість до тилозину. Не рекомендується застосовувати Фармазин 50 одночасно з тіамоліном, кліндаміцином, левоміцетином, пеніцилінами (особливо з ампіциліном і оксацилліном), цефалоспоринами і лінкоміцином у зв'язку з вираженим зниженням антибактеріального ефекту тилозину.

Побічні дії

Дуже рідко можливі алергічні реакції у свиней у вигляді еритеми, свербіж, респіраторних явищ, легкого набряку з невеликим випаданням прямої кишки, які швидко минають після припинення застосування препарату.

Особливі вказівки

Не допускати контакту флакона Офто-Лавас з шкірою або іншими частинами тіла тварини. Розкритий флакон повинен бути використаний в максимально короткі терміни для запобігання мікробного забруднення.

Форма випуску:

Випускають Фармазин 50 у флаконах по 50 мл, які вкладають в картонні коробки.

Дуже важливим фактором у закріпленні успішного лікування свиней щодо дизентерії є забезпечення тварин повноцінними кормами, обмеження їх від різноманітних стресів і підтримання гарного санітарного стану у свинарниках (один раз на тиждень побілка станків свіже гашеним вапном і посипка проходів негашеним вапном, підтримання сухості у свинарниках, дезінфекція предметів догляду та ін).

3.3.6 Розрахунок економічної ефективності ветеринарних заходів

Ефективність профілактики колібактеріозу

1. Попереджені економічні збитки

$$\Pi_3 = (M \times K_3 - M_3) \times K_{36}$$

$$\Pi_3 = 101 \times 0,26 \times (6,4 \times 50) = 8403,2$$

2. Витрати на ветеринарні заходи

$$10,5 \text{ доз} - 200 \text{ грн} = 1923,81$$

$$101 \text{ св.} - 1923,81$$

$$B_3 = 1923,81$$

Коли при проведенні ветеринарних заходів створюються тільки попереджені економічні збитки без додаткової вартості та економії трудових і матеріальних витрат, то економічний ефект вираховують за формулою :

$$E_B = \Pi_3 - B_3$$

$$E_B = 8403,2 - 1923,81 = 6479,4$$

Економічний ефект на 1 грн витрат від проведення профілактичних, оздоровчих і лікувальних заходів визначають поділом економічного ефекту на витрати по здійсненню даних заходів :

$$E_{\text{грн.}} = 6479,4 : 2000 = 3,24$$

3.4. Обговорення результатів власних досліджень

Дипломна робота виконувалась на базі неблагополучного щодо парвовірусної інфекції, бешихи свиней, колібактеріозу поросят та дизентерії свиней. Що було виявлено, аналізуючи дані представлених нам документів.

Щоб боротися з тим чи іншим захворюванням, треба знати, як вони виявляються, як попередити проникнення його збудників, що треба робити у випадку захворювання свині. Зовнішні ознаки заразних захворювань з'являються не відразу після потрапляння в організм збудника хвороби. Деякий час хвороба протікає приховано. Цей прихований, або інкубаційний, період при різних інфекційних захворюваннях різний і коливається від двох до п'ятнадцяти, іноді понад двадцяти днів. Шляхи зараження інфекційними хворобами різні. Свині можуть заразитися, поїдаючи корм, в який потрапив збудник хвороби, при водопої через пошкоджену шкіру, слизову оболонку рота, носа і т. д. Основним, джерелом розповсюдження заразної хвороби є хворі тварини, причому не лише свині, а й гризуни - миші, щури, не рідко живуть в місцях утримання свиней. Джерелами захворювання можуть бути заражена ґрунт пасовища, підлоги в приміщенні, предмети догляду за свинями. Збудники заразних захворювань можуть виділятися з організму хворої свині в зовнішнє середовище зі слиною, носовим секретом, калом і сечею. У зовнішньому середовищі вони можуть зберігатися тривалий час і заражати здорових тварин.

Основне значення в боротьбі із заразними хворобами має охорона господарства від занесення збудників, тобто заходи попереджувального характеру. Попередження і лікування заразних хвороб сприяє введення в організм тварини сироваток або вакцин. У боротьбі з інфекційними хворобами особливу увагу треба приділяти дезінфекції приміщень і предметів догляду за свинями.

4. ОХОРОНА ПРАЦІ

В умовах високої технологічної забезпеченості тваринництва, використання нових технологій, конструкцій та механізмів, збільшення

потужності виробництва великого значення набуває охорона праці та безпека виробництва.

Охорона праці – система законодавчих актів, соціально-економічних, організаційних, технічних, гігієнічних і лікувально-профілактичних заходів і засобів, спрямованих на збереження здоров'я і працездатності людини в процесі праці. [27,29]

Правовою основою законодавства, щодо охорони праці в господарстві є Конституція України, Закони України «Про охорону праці», «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасних випадків на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності», «Про охорону здоров'я», «Про пожежну безпеку», «Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про колективні договори і угоди», «Про дорожній рух», Кодекс законів про працю України, Положенням про організацію роботи з охорони праці.[27]

Відповідно до Закону України «Про охорону праці» державний нагляд за додержанням вимог законодавчих та інших нормативно-правових актів щодо безпеки, гігієни праці та виробничого середовища здійснює Комітет по нагляду за охороною праці Міністерства праці та соціальної політики України, органи державного пожежного нагляду управління пожежної охорони Міністерства охорони здоров'я України, органи та заклади санітарно-епідеміологічної служби Міністерства охорони здоров'я України. [27]

У відповідності до вимог у даному господарстві існує перспективне планування робіт, які вміщують найбільш важливі, трудомісткі і довгострокові за строком виконання заходи з охорони праці. Можливість виконання заходів перспективного плану повинно бути представлене обґрунтованим розрахунком необхідного матеріально - технічного забезпечення і фінансових витрат.

При проведенні оцінки стану охорони праці в господарстві важливе значення має відсутність або наявність виробничого травматизму. [29,30]

Вимоги до персоналу

До ветеринарного обслуговування тварин і проведення ветеринарно-санітарних робіт допускаються ветеринарні спеціалісти, а також особи не молодші 18 років, які пройшли навчання з охорони праці та медичний огляд відповідно до трудового законодавства.

Кожний працівник ферми повинен бути ознайомлений з основними правилами роботи, утримання і догляду за тваринами, а також з правилами надання першої допомоги при нещасних випадках.

Головний ветеринарний лікар несе відповідальність за стан охорони праці у тваринництві і зобов'язаний забезпечувати здорові та безпечні умови праці на робочих місцях та дотримуватися діючих норм і правил охорони праці. Проводить вступний інструктаж з охорони праці з усіма прийнятими на роботу, прибулими на виробниче навчання, практику або в відрядження з обов'язковою участю спеціаліста з охорони праці або особи, яка його заміняє. Веде облік та аналіз виробничого травматизму і професійних захворювань, беруть участь у розслідуванні нещасних випадків на виробництві. Здійснює постійний контроль за ветеринарно-санітарним станом на фермах; стежить за дотриманням Ветеринарного статуту, норм, правил, інструкцій з охорони праці, особливо при обробці тваринницьких приміщень хімічними речовинами та при застосуванні лікувальних препаратів, приладів, пристроїв, інших специфічних технічних засобів. Впроваджує профілактичні заходи серед працівників ферм, що обслуговують хворих тварин, заходи щодо запобігання інфекційним захворюванням тварин, організовує санітарні пропускники та дезбар'єри.

Головний ветлікар забезпечує проведення паспортизації санітарно-технічного стану виробничих ділянок, розробку й виконання комплексних планів поліпшення умов, охорони праці і санітарно-оздоровчих заходів, які відповідають розділам колективного договору. Для виявлення

несприятливих, небезпечних та шкідливих виробничих факторів проводить паспортизацію робочих місць.

Засоби індивідуального захисту ветеринарного лікаря:

- 1) спецодяг (халат, фартух, наруківники);
- 2) спецвзуття (гумові чоботи, бахіли);
- 3) головні убори (косинки та ковпачки);
- 4) ватно - марлеві пов'язки;
- 5) рукавички (хірургічні, анатомічні, акушерські);
- 6) захисні окуляри;
- 7) респіратори, протигази
- 8) костюм для бактеріологічного захисту (протичумний костюм).

Обслуговуючий персонал допускається до роботи після попереднього медичного огляду та інструктажу з технічної безпеки (ввідний, первинний на робочому місці, повторний через 6 місяців). Надалі працівники ферм повинні проходити профілактичний огляд 1 раз на квартал, доярки - 1 раз на місяць та 1-2 рази на рік диспансерний огляд із обстеженням на туберкульоз та бруцельоз. Всі працівники ферм повинні проходити обстеження на гельмінтози (1 раз на рік). На них повинні бути заведені особисті санітарні книжки. [28,30]

Вимоги до технологічного процесу

При обстеженні тварин і проведенні лікувально-профілактичних заходів необхідно чітко дотримуватися правил і прийомів поводження з ними. Правильний підхід до тварини, вживання ефективних засобів їх фіксації, забезпечують безпеку ветеринарних фахівців, обслуговуючого персоналу і успіх проведення лікувально-профілактичних заходів.

Вибір того чи іншого способу фіксації у кожному окремому випадку залежить від виду, статі, віку, звичок, темпераменту тварини і характеру оперативного втручання. При цьому слід зазначити, що всі способи фіксації тварини переслідують три основні цілі:

1) надати тварині такого положення, при якому можна забезпечити вільний доступ до оперативної ділянки;

2) обмежити захисні рухи тварини і забезпечити тим самим умови для безпечного проведення маніпуляцій;

3) усунути можливість нанесення пошкоджень тварині як під час фіксації, так і після неї.

При роботі з великою рогатою худобою слід остерігатися ударів головою, рогами, тазовими кінцівками, а також стежити за тим, щоб тварина не наступила на ногу. Велика рогата худоба б'є тазовими кінцівками вперед, убік і назад. Особливо обережними треба бути при взятті крові, обстеженні вимені у корів, препуціального мішка, мошонки і промежини у биків.

Гіперімунні сироватки, глобулінові препарати і сироватки реконвалесцентів для лікування тварин, хворих зооантропонозами, застосовують тільки відповідно до інструкцій і затверджених рекомендацій. При виявленні хворих тварин керівництво господарства повідомляє ветеринарну службу району і вживає заходи до ізоляції хворих тварин, а у випадку виникнення зооантропонозних захворювань повідомляють також медичну службу району. При лікуванні хворих тварин обслуговуючому персоналу проводять інструктаж по запобіжні заходи відповідно до інструкції.

Вимоги до інструменту та інструментарію

З метою попередження виникнення захворювання у тварин в приміщеннях ферм створені нормальні умови для життєдіяльності організму, тобто сприятливий мікроклімат. При цьому велике значення надається щільності розміщення тварин. Для забезпечення нормального мікроклімату в сараях використовують припливно-витяжну вентиляцію. Велике значення в профілактиці захворювань великої рогатої худоби при стійловому утриманні надають активному моціону. Проводиться своєчасне видалення гною із сараїв, за допомогою цепового транспортера. На фермах більша половина приміщень освітлюється лампами денного світла, решта внутрішнього і

зовнішнього освітлення – електроліхтарі з герметично прозорими плафонами.

На СТОВ «Піщане» велику увагу необхідно зосередити на протипожежних заходах. В господарстві встановлений спеціальний пожежний щит, де розташовані первинні засоби пожежегасіння. Але їх замало.

Розповсюдження пожеж сприяють захламленість території ферм сіном, підстилкою, гноєм, брудом, а також необережне поводження з легко займистими засобами виробництва.

Для попередження і успішної боротьби з пожежами, працівникам с-г підприємства СТОВ «Піщане» Сумського району Сумської області проводять інструктажі з причини їх виникнення, виконання правил пожежної безпеки, а також проводяться навчання з приводу поводження під час гасіння пожежі. На молочнотоварній фермі відповідальність за організацію охорони праці та протипожежну безпеку покладається на завідуючого фермою.

Рекомендації щодо покращення охорони праці:

Розробити перспективні плани щодо поліпшення умов праці та зниження професійної захворюваності. Своєчасно виконувати заходи щодо охорони праці.

Посилити контроль за проходженням медичного огляду обслуговуючого персоналу;

Тримати на постійному контролі виконання карантинних заходів;

Забезпечити спецодягом, спецвзуттям, засобами індивідуального захисту працівників згідно з нормами;

Посилити контроль за проведенням щеплення тварин;

Розробити графік по проведенню дезінфекції приміщень;

Організувати прання та дезінфекцію спецодягу, а також стерилізацію інвентаря та інструментарія.

В господарстві необхідно збільшити фінансування номенклатурних засобів з охорони праці з метою підвищення безпеки праці;

Дотримуватися трудового законодавства, міжгалузевих нормативних актів про охорону праці;

Для підтримання нормального освітлення ферм необхідно очищати скло вікон в приміщеннях з незначним виділенням пилу – 2 рази на рік. У побутових приміщеннях – раз в три місяці;

Обладнати місця для короткочасного відпочинку працівників ферм, обладнати санітарно-побутові кімнати.

Висновки:

Запропоновані заходи поліпшать умови праці та зменшать кількість випадків професійних захворювань та виробничих травм.

Структурно – логічна схема небезпек під час проведення діагностики та профілактики свиней при інфекційних захворюваннях.

№ п/п	Технологіч на операція	Виробнича небезпека			Можливі наслідки	Заходи захисту
		Небезпечна умова	Небезпечна дія	Небезпечна ситуація		
1	Фіксація свиней для огляду	<p>1. Відсутність засобів індивідуального захисту.</p> <p>2. Неадекватна поведінка свиней.</p> <p>3. Прояв агресії з боку тварини.</p> <p>4. Переляк тварини.</p> <p>5. Відсутність засобів фіксації свиней.</p> <p>6. Пошкоджені засоби фіксації свиней.</p>	<p>1. Фіксація свиней руками.</p> <p>2. Послаблення фіксації.</p> <p>3. Різкі рухи персоналу.</p> <p>4. Раптова поява біля тварини по сторонніх осіб.</p> <p>5. Неправильна фіксація свиней.</p>	<p>1. Рухи тварини.</p> <p>2. Вплив мікроорганізмів і грибків.</p> <p>3. Послаблення уваги, травмування персоналу.</p>	<p>1. Рани, покуси, подряпини, ушиби і т.ін.</p> <p>2. Інфекційне захворювання.</p>	<p>1. Забезпечення засобами фіксації тварин.</p> <p>2. перевірка засобів фіксації тварин перед використанням.</p> <p>3. Використання засобів індивідуального захисту.</p> <p>4. Лагідне поводження з тваринами, їх релаксація.</p> <p>5. Використання інструкції “Правильна фіксація тварин”.</p>
2	Огляд тварини та проведення маніпуляцій	<p>1. Слабка фіксація тварини.</p> <p>2. Інфекційні захворювання тварини.</p> <p>3. Відсутність засобів індивідуального захисту.</p> <p>4. Відсутність</p>	<p>1. Відбір крові для дослідження.</p> <p>2. Різкі рухи руки лікаря.</p> <p>3. Неправильне введення голки в вену.</p> <p>4. Поява сторонніх осіб.</p> <p>5. Зберігання</p>	<p>1. Травмування голкою.</p> <p>2. Пошкодження голки.</p> <p>3. Інфікування.</p>	<p>1. Подряпини рани, можливість занесення інфекції.</p> <p>2. Інфекційне захворювання.</p>	<p>1. Використання засобів індивідуального захисту.</p> <p>2. Дотримання правил відбору крові.</p> <p>3. Дотримання правил техніки безпеки при роботі з тваринами.</p>

		кюветів для підготовки інструменту.	шприців у кишнях.			
3	Проведення лікувальних заходів	<p>1. Використання голок для ін'єкцій.</p> <p>2. Неправильне використання знезаражуючих засобів.</p> <p>3. Відсутність засобів індивідуального захисту.</p> <p>4. Відсутність вентиляції.</p>	<p>1. Ін'єкція тварині.</p> <p>2. Обробка тварини.</p> <p>3. Маніпуляції з хворою твариною.</p> <p>4. Фіксація тварини руками.</p>	<p>1. Захисні рухи тварини.</p> <p>2. Вплив інфекції.</p> <p>3. Вплив дезінфікуючих засобів.</p>	<p>1. Рани, подряпини, спричинені голкою.</p> <p>2. Ушкодження лікаря розчинами.</p> <p>3. Інфекційне захворювання.</p> <p>4. Отруєння дезінфікуючими засобами.</p>	<p>1. Дотримання правил щодо парантерального введення лікарських засобів та проведення лікувальних обробок.</p> <p>2. Використання засобів індивідуального захисту.</p> <p>3. Використання засобів фіксації.</p> <p>4. Забезпечити доброю вентиляцією.</p>
4.	Проведення профілактичних заходів	<p>1. Використання неякісних вакцин.</p> <p>2. Використання голок для ін'єкцій.</p> <p>3. Відсутність заходів індивідуального захисту.</p>	<p>1. Неправильне введення препаратів тварині.</p> <p>2. Маніпуляції з твариною.</p> <p>3. Неправильна фіксація тварини.</p>	<p>1. Захисні рухи тварини.</p> <p>2. Вплив інфекції.</p> <p>3. Послаблення уваги.</p> <p>4. Травмування персоналу.</p>	<p>1. Рани, подряпини, спричинені голкою.</p> <p>2. Ушкодження лікаря розчинами та випадкове введення вакцини.</p> <p>3. Інфекційне захворювання.</p>	<p>1. Використання засобів індивідуального захисту.</p> <p>2. Використання засобів фіксації.</p> <p>3. Використання доброякісної вакцини.</p>

5. ЕКОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА ВЕТЕРИНАРНИХ ЗАХОДІВ

Кінець ХХ століття – це час усвідомлення суспільством кризи цивілізації, негативних її наслідків при підкоренні природи. Одержати якісні продукти харчування можна тільки в чистому середовищі. А чисте середовище залежить від стану ґрунтів, води і повітря. В результаті господарської діяльності людство спотворює природні угіддя і наслідком цього являється зменшення території і якості середовища, в якому людство веде свою економічну діяльність. Елементами тиску цивілізації на природне середовище виступають технології, що застосовуються в промисловості та сільському господарстві, автомобільний транспорт та урбанізація, атомні електростанції і військово-промислові комплекси розвинутих країн світу, які є найбільшими споживачами ресурсів та енергії.

Забруднення навколишнього середовища є одним з найбільш суттєвих факторів, який негативно впливає на тривалість життя та здоров'я людей і збільшує небезпеку генетичних порушень. Вплив людини позначається на всіх природних ресурсах і компонентах біосфери (земельному покриві, літосфері, гідросфері, атмосфері, тваринному та рослинному світі). Виходячи з цього можна виділити чотири головні форми такого впливу:

- 1) зміна структури земельної поверхні;
- 2) зміна складу біосфери, кругообігу та балансу речовин, які до нього входять;
- 3) зміна енергетичного і зокрема — теплового балансу окремих регіонів та планети в цілому;
- 4) зміни, які вносяться в сукупність живих організмів.

Екологічна криза все більше охоплює навколишнє середовище нашої країни. В критичному стані знаходяться річки, природні та штучні водоймища.

Основними законодавчими актами, які регулюють відносини у сфері людина-суспільство є наступні:

Закон України «Про охорону навколишнього середовища».

Закон України «Про екологічну експертизу».

Закон України «Про тваринницький світ».

Закон України «Про природно - заповідний фонд України».

Постанова «Про Червону книгу України».

Закон про ветеринарну медицину

Найбільшими забруднювачами навколишнього середовища, на даний час, є промисловість, транспорт, комунально-побутове господарство, а також сільське господарство.

Джерелами екологічного права є також постанови Кабінету Міністрів, укази Президента, урядові нормативні акти.

Територія ферми обгороджена, а також обсаджена хвойними деревами.

При в'їзді на ферму, яка розташована в с. Нижнє Піщане Сумського району Сумської області, де утримують хворих тварин, обладнаний дезбар'єр з дезінфекційним розчином, а при вході в приміщення наявні дезкилимки, просочені креоліном. Система вентиляції витяжна й припливна. Вентиляція не задовольняє потреб виробництва. Тому в мікрокліматі приміщень є шкідливі гази як аміак, оксид вуглецю. А також слід зазначити, що у вентиляційних системах відсутні будь-які фільтри і вище зазначені шкідливі гази викидаються в атмосферу, забруднюючи її.

Гній видаляється за допомогою транспортера, шляхи якого встановлені в каналах нижче рівня підлоги. Спочатку гній видаляється в причеп, а потім вивозиться на поля і складається в бурти. В буртах проходить його біотермічне знезараження. Біотермічна обробка проводиться з метою попередження розповсюдження збудників інфекційних та інвазійних хвороб. Не рідко виникають випадки, коли гній не видаляється з приміщень, що сприяє накопиченню аміаку повітрі, а рідка фракція і стічні води надходять у відстійники, які обладнані біля кожного тваринницького приміщення. Рідка фракція з відстійників після знезараження відкачується і використовується для поливу полів.

Гноєсховище знаходиться за територією ферми. Дно його зроблено з твердого водонепрониклого матеріалу. Гній укладається у штабелі висотою

до 2 м, шириною 2,5 м, вкривається шаром соломи, зверху засипається землею. Термін витримання в гноєсховищі в теплу пору року – 0 1 міс., у холодну – 2 міс.

В господарстві використовують яму Беккері, яка розташована на відстані 500 м від ферми. Вона представляє собою циліндричну забетоновану яму, глибиною 6м, яка накривається металевою кришкою, огорожена парканом.

Скотомогильник відповідає всім ветеринарно-санітарним вимогам, в якому трупи тварин закопують у яму глибиною 2 м. При діагностуванні зооантропозоонозних захворювань трупи спалюють.

Біологічні препарати зберігаються в спеціально відведеній для цього кімнаті. Препарати, які не мають отруйної та токсичної дії, зберігаються в шафі, що замикається на ключ. Препарати списку А (токсичні та отруйні) та списку В (токсичні та сильнодіючі) не зберігаються на фермі. Сироватки, вакцини та інші препарати, що потребують зберігання при низькій температурі і відсутності сонячного світла, зберігаються в холодильнику.

Залишки біопрепаратів, що залишилися після виконання ветеринарних заходів в господарстві знезаражують методом кип'ятінням протягом 30 хвилин, про що складається відповідний акт.

Очисні води знезаражують біотермічним шляхом.

Дезінфекцію приміщень, обладнання, інвентаря проводять 20% суспензією гашеного вапна.

Для дезінфекції стін, підлоги та приміщення використовували препарати: Біодез, хлорне вапно, Бровадез Плюс та інші. Дезінфікуючі препарати зберігають у спеціально відведеному приміщенні (сухому, темному, гарно вентильованому).

Хлорне вапно використовується у вигляді хлорно-вапняного молока - для грубої дезінфекції 10-20%-ї концентрації, робочих розчинів 0,3-1%-го для дезінфекції; 3-5%-й розчин - при вірусних інфекціях; 5%-й розчин - при

туберкульозі; 10%-й розчин використовується протягом 1 доби, робочі розчини цілодобово.

Дезінфікуючі препарати несприятливо діють на екосистеми, тому, що вони є хімічними речовинами, які згубно впливають на все живе, але без їх використання зростає небезпека, розповсюдження хвороб, у тому числі і зооантропонозних, тому в господарстві намагаються використовувати дезінфектанти, які проявляють найменший негативний вплив на довкілля і на персонал (Біодез, Бровадес Плюс).

6. ВИСНОВКИ

1. Проведено аналіз епізоотичної ситуації щодо інфекційних хвороб свиней в СТОВ «Піщане» Сумського району Сумської області та визначено, що господарство є неблагополучним з таких інфекційних захворювань, як: парвовірусна інфекція, бешиха свиней, колібактеріоз поросят та дизентерія свиней та визначено економічну ефективність профілактичних заходів.

2. Визначено, що в системі заходів профілактики та боротьби з інфекційними захворюваннями свиней важливе значення має суворе дотримання планових протиепізоотичних заходів.

7.ПРОПОЗИЦІЇ

З метою оздоровлення свиного комплексу від парвовірусної інфекції, бешихи свиней, колібактеріозу поросят та дизентерії свиней пропонуємо.

2. в обов'язковому порядку застосовувати вакцини Porcilis Parvo, Porcilis Ery, COLISUIN-CL згідно інструкції біопрепаратів.

3. своєчасно проводити планові ветеринарно-санітарні та загальногосподарські профілактичні заходи.

8. СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Ярчук Б.М. Загальна епізоотологія/Вербицький П.І., Литвин В.П., та ін. Біла Церква, 2002. – 656 с.
2. Бакулов И. А. Руководство по общей эпизоотологии/ Бакулов И. А. – М., "Колос", 1979. – 186с.
3. В.П.Литвин, Практикум із загальної епізоотології/ А.Ф. Євтушенко та ін.К.: ВЦ НАУ, 2003 – 175 с.
4. Каришева А.Ф. Спеціальна епізоотологія/ Каришева А.Ф. К.: "вища освіта", 2002. – 701с.
- 5.В.П. Литвин. Факторні хвороби с/г тварин/ Л.В. Олійник, Л.Є Корнієнко, Б.М.Ярчук. Біла Церква, 2002. – 368 с.
6. Божко Г.К. Організація протиепізоотичних заходів/ Божко Г.К. Київ."Урожай", 1974. – 229 с.
7. Каришева А.Ф. Спеціальна епізоотологія./ Каришева А.Ф. К.: "вища освіта", 2002. – 701с.
8. Кравців Р. Інфекційні хвороби свиней/ Злонкевич Я.В. Львів, 1999. – 272с.
9. Конопаткин А.А. Эпизоотология и инфекционные болезни с/х животных/ Бакулов И.А., Нуйкин Я.В.. М., "Колос", 1984. – 543 с.
10. Куриленко А.Л. Лечение сельскохозяйственных животных при инфекционных болезнях/ Крупальник В.Л. М. "Агропромиздат", 1986.-191с.
11. Вербицький П.І. Довідник лікаря ветеринарної медицини/ Достоевський П.П., Бусол В.О. та ін.. – К.: Урожай, 2004. – 1280 с.
12. Смян Ю. Н. Справочник специалиста ветеринарной лаборатории/ Смян Ю. Н. – Киев. "Урожай", 1987. – 363 с.
13. Биргер М.О. Справочник по микробиологическим й вирусологическим методам исследований/ Биргер М.О. М."Колос",1967. – 455 с.
14. Жаров А. В. Вскрытие й патологоанатомическая диагностика болезней с/х животных/ Жаров А. В. М."Колос". 1982. – 268 с.

15. Кацнельсон З.С. Практикум по цитологии гистологии й эмбриологии/ Рихтер й др., – Л.: "Колос" 1979. – 310 с
16. Бессарабов Б.Ф. Інфекційні хвороби тварин / Є.С. Воронін та ін; Під ред. А.А. Сидорчука. – М.: Колос, 2007. – 671 с.
17. Алтухов М.М. Короткий довідник ветеринарного лікаря Москва: "Агропромиздат", 1990. – 574с.
18. Вербицький П.І., Довідник лікаря ветеринарної медицини / Достоевський. П.П. – К.: «Урожай», 2004. – 1280с.
19. Кузнєцов. А.Ф Довідник ветеринарного лікаря / – Москва: «Лань», 2002. –896с.
20. Достоевський. П.П. Довідник ветеринарного лікаря / Судаков Н.А., Атамась В.А. та ін – К.: Урожай, 1990. – 784с.
21. Гавриш В.Г. Довідник ветеринарного лікаря, 4 видавництва. Ростов-на-Дону: "Фенікс", 2003. – 576с.
22. Білявський Г.О. Основи загальної екології/ Падун .М.М., Фурдуй Р.С., - К.: Либідь, 1993. – 340 с.
23. Литвин В.П., Болезни молодняка сельскохозяйственных животных: Справочник / Береза В.П., Скибицкий В.Г. и др. – Киев: Урожай, 1992. – 168с.
24. Бортнічук В.А. Ветеринарна мікробіологія Практикум./ Скибицький В.Г., Ібатуліна Ф.Ж., – Київ: Вид-во УСГА, 1993. – 208с.
25. Васильев В. С. Практика инфекциониста / Комар В. И., Цыркунов В. М. – М.: Высш. шк., 1993. – 495 с.
26. Гряник Г.М. Охорона праці/ Лахман С.Д., Бутко Д.А., – К.«Урожай»,1994. – 272с.
27. Закон України «Про охорону праці» від 21.11.2002р.
28. Денисенко Г.Ф. Охрана труда/ Денисенко Г.Ф. – М.: Высшая школа, 1995.
29. Гандзюк М.П., Основи охорони праці/ Желибо Є.П.,ХалімовськіМ.О.,2004р.

30. Жидецький В.В. Основи охорони праці/ Жидецький В.В. – Львів «Афіша», 2001 р.

Додатки

Porcilis Parvo

Porcilis Ery

Фармазин 50

